

◆ קובץ שם משמעון ◆

הרב דוד יקותיאל שמואל שליט"א
123 ..... בענין זמן הדלקת נרות חנוכה

הרב שמעון בצלאל שליט"א
139 ..... גדר שינוי משמעות בקריאת התורה

הרב אלון קוגמן שליט"א
161 ..... משחק מגנטים בשבת לילדים
164 ..... פתיחת מקרר עם מנורת לד ע"י קטן בשבת

הרב שמואל ישי לב טוב שליט"א
170 ..... הכולע בשר שבין השנים אחר שש שעות

הרב יוסף היים צור שליט"א
174 ..... ברכת מעין שלש
176 ..... קרבתו של המנוח למרן הגרב"צ אבא שאול
177 ..... עוד מהנהגותיו והליכותיו התרומיות של המנוח

הרב אלון קוגמן שליט"א

משחק מגנטים בשבת לילדים

שאלה:

מה הדין בשבת, במשחק ילדים המורכב מחלקי מגנטים ומדבקים אותם זה לזה באופן עראי, ואחרי כן מפרקים את החלקים זה מזה.

תשובה:

קבעו מלמעלה ומלמטה ומן הצדדין בענין שאין מזיזין אותו ממקומו הוה מיתסר משום בנין ומשום דסתם וילון אין קובעין אותו כך כתב דכיון דלא קביע התם שרי. עכ"ל. וכן פסק בהג"ה (סי' שטו ס"א).

ותמה החזו"א (סימן אור"ח סימן נ"ב אות יג) שמה שחלק הב"י על דברי התה"ד דכיון שהוא נע ונד ברוח מצויה לא מקרי קבע, הוא תימא דכיון דקובעו להיות תלוי על צירין הו"ל כתולה דלת על ציריה דחייב משום בונה, ואע"ג דנע ונד למטה מ"מ הוא מתקיים תמיד על ציריו. וזהו בינינו להיות תלוי תמיד ונוח לנטותו בכל עת שירצה. ואין מותר אלא בוילון שדרכו לתלותו ולסלקו, וכן בפרכת לדידן מותר דאין אנו קובעין אותה אלא מחליפין אותה בשבת, וכן מש"כ בד"מ בשם או"ז דמותר לתלות סדין בסוכה מפני הרוח היינו נמי מפני שאינו מבטלו לבנין אלא תולאו לפי שעה

מובא בגמרא (שבת קלח.) אמר רב משום רבי חייא וילון מותר לנטותו ומותר לפרקו. ופירש רש"י שאין כאהל אלא מי שעשוי כמין גג. ואיתא נמי להאי מימרא בעירובין (קב.) ופירש רש"י שם וילון. כנגד הפתח לצניעות מותר לנטותו. דלאו אהל הוא דלא קביע התם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק כדלת בעלמא. וכתב הב"י (סימן שט"ו סעיף [א,ב]) וז"ל: ומדברי רש"י דעירובין משמע דלא שרינן בוילון אלא בשאינו תלוי שם בקביעות, אבל אם הוא תלוי שם בקביעות אסור לנטותו ולפרקו בשבת. וכן נראה שסובר בעל תרומת הדשן. ולי נראה דא"כ לא הוה שתיק מיניה בגמרא בשבת. לכן נ"ל שאע"פ שתלוי שם בקביעות שרי, שהרי כיון שכולו נע ונד ברוח מצויה, וגם אינו מעכב להולכים ועוברים דרך שם מיקרי לא קביע, וזהו שכתב בגמרא בעירובין דלא קביע התם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק כדלת בעלמא. אבל אם

ח. כלי אשר קל לחברו או לפרקו ע"י לחיצת קפיץ, [וכמו מגש המחובר לכסא ילדים שלפעמים הוא מתחבר ומתפרק בקל]. – האם זה מוגדר כרפוי או כמהודק. או שמא זה מוגדר כתקיעה, מכיוון שהוא מתחבר בטוב.

- יש להקדים שבמקרה שאי אפשר להכניס ולהוציא את הילד בלי לפרק את המגש זה בוודאי שזה מותר וכמו שנתבאר לעי' בעניין כיסוי הכלים שהתירו הפוסקים וכמתבאר לעי' בשו"ת ד. [והטעם לזה שאין לחיבור חשיבות מכיוון שחייבים לפרקו]. וכל מה שיל"ד זה במקרה שאפשר להכניס ולהוציא את הילד מבלי לפרק את המגש.

- וזו שאלה גדולה האם להגדיר את זה כרפוי או כמהודק. ומסתבר שבמקרה שזה מתפרק בקל - כשזה נופל וכדו' שזה מוגדר כרפוי אבל במקרה שזה נתפס טוב אז זה כמו מהודק שאין דרכו לתקוע שנחלקו בזה הפוסקים וכמתבאר לעי' בעניין לגו - עי' בשו"ת ו. ושאלו האם גם בשרשרת שיש בה כמה חלקים נפרדים גם אסור לחבר בשבת ולכא' זה כן מוגדר כרפוי ועי'.

- ולמרות שלפעמים הדבר נתפס טוב, בכ"ז מסתבר שזה לא מוגדר כתקיעה מכיוון שזה מתחבר בקל.

- מצוי כהיום מקל של זקנים שאפשר להגביה את המקל או להורידו ע"י קפיץ. ודעת מו"ר שכיוון שבזמן שלוחצים בקפיץ החלק התחתון של המקל יכול להשתחרר לגמרי, נמצא שבזמן הלחיצה זה מוגדר כשני כלים ולכן אין היתר להגביה או להנמיך בשבת. ואני מוסיף לומר שלפעמים השינוי נעשה להרבה זמן, ולכן אין דינו ככלי של פרקים ואסור לחברו ועי'.

ט. האם מותר לשחק במשחק מגנטיים בשבת – שמתחברים החלקים ע"י מגנט. האם מותר לחבר [או לפרק] מגנט למקרר. והאם במגנט אשר קשה מאוד לפרקו זה יותר חמור [מכיוון שאפשר לפרקו רק ע"י גבורה ואומנות].

- במקרה שהמגנט מתפרק בקל בכל נגיעה קלה [כך מצוי במשחקי מגנטיים כהיום] מסתבר שזה מוגדר כרפוי ומותר לעשות כן בשבת.

- ולחבר את המגנט למקרר מותר בכל מצב מכיוון שהמגנט אינו מתבטל למקרר ורק במקרה שתולים את המגנט לעולם [כמו מגנט של לוח שנה] דינו כמו תמונה שתלויה על הקיר שאם זה תלוי להרבה זמן שאסור להורידה ולהחזירה ואם זה מונח לקצת זמן מותר להורידה ולהחזירה [וכמתבאר להלן בשו"ת כב].
- מגנט אשר קשה מאוד לפרקו וצריך כלים מיוחדים כדי לפרקו מסתבר שדינו כמו תקיעה.

י. בובת משחק שהתפרק ממנה חלק, - האם יכול להחזיר את החלק למקומו בשבת. [ברפוי ובמהודק]. ולהצד שאסור האם זה נהפך למוקצה ובגלל שיש לגזור שמא יתקע.

- אם הוא מחזיר את זה טוב דינו כתקיעה וחייב חטאת. אבל מצוי הרבה פעמים שהתפרק חלק ומחזירים ואחרי זמן זה שוב מתפרק וחוזר חלילה [עד שיחברו עם בורג או עם הדבקה וכדו'], אז זה לא מוגדר כתקיעה אלא כחיבור בהידוק שאסור מדרבנן.

- במקרה שאפשר להשתמש בבובה כך גם בלי החלק החסר אין לזה גזירת מוקצה וכל מה שחששו חכמים לטלטל כלי שנשבר גזירה שמא יתקע [וכמתבאר בגמ' שבת קלח א ונפסק להלכה בשו"ע סי' שח סעי' טז] זה רק בכלי שנשבר לגמרי ואינו ראוי לשימוש וכמו בספסל שנשבר לו רגל והוא רוצה להניחו על ספסל אחר וגזרו עליו שלא יעשה כן גזירה שמא יתקע ויחבר את הרגל השבור, אך אם זה עדיין ראוי לשימוש אין בזה גזירת מוקצה. שהרי קי"ל [שו"ע סי' שח סעי' ח] שכל כלי שנשבר או התפרק אם הוא ראוי עדיין לשימוש אין לו דין מוקצה ולא גוזרים שמא יתקע.

והמהר"ם בדף קכה: לענין פקק החלון, וכדי להחשב לאהל קבע צריך שיהא נעשה לקביעות של כמה ימים ולא רק לפי שעה וכן שיתחבר לבנין קבע ולכן אין איסור לקשור וילון לצניעות כל שאינו מחיצה מתרת כמ"ש השעה"צ בס"ק יא'.

אופנים של אהל עראי

להלכה אנו מוצאים כמה אופנים שנאסרו משום אהל עראי ומשום עובדין דחול של אהל עראי: א'. אם עושה מחיצות מלמטה למעלה וגג על גביהם וצריך לאויר שתחתיו ונפ"מ למשחק מגנטים בשבת, ב'. אם עושה גג בלי מחיצות וצריך לאויר שתחתיו לתוס' ה"ז מותר ולרשב"א ה"ז אסור [ולהלכה קיי"ל כתוס' ומ"מ כתב הבה"ל שראוי לחוש לרשב"א ונפ"מ בפותח עריסה אם צריך לאויר שתחתיה] ג'. אם עושה גג לשם הגנה מפני החמה ה"ז אף בלי מחיצות [כמש"כ הרא"ש בביצה וכן כתב רש"י בשבת קכה:] ד'. אם עושה מחיצה המתרת ה'. אם מותח את הגג ה"ז אסור אף בלי מחיצות [כמו שהוכיח החזו"א בסי' נב' סק"ב מהגמ' בדף קלט: בגוד בכיסנא] ו. אם פורס גג ע"ג דבר רחב הרבה ה"ז אסור אף בלי מחיצות, והיינו מפני שבכל אופנים אלו יש דמיון לאהל קבע נאסרו מדרבנן.

אופנים המתירים אהל עראי

וכן אנו מוצאים כמה אופנים שמתירים עשיית אהל עראי: א'. אם עושה את האהל מלמעלה למטה שמחזיק את הגג תחילה ומכניס תחתיו את המחיצות ב'. אם פרס מע"ש טפח מן האהל יכול להמשיכו בשבת מפני שהוא רק תוספת על אהל עראי ג'. אם יש חוט או משיכה על האהל שיכול למושכו על ידם ה"ז מותר לפורסו בשבת אף שלא פרס טפח מן האהל מע"ש ד'. אם כל חלקי האהל מורכבים ע"י צירים וצריך רק לפותחם ה"ז מותר מדין כסא טרסקל וכמו שמותר לפתוח ולסגור דלת.

והנה לענין גג העשוי להגנה מפני החמה מבואר בגמ' בשבת מג: לענין מת המוטל בחמה שמותר לעשותו מלמעלה למטה [לפרש"י ותוס' שם], ויש לעיין האם גם אהל עראי גמור [כגון סוכה לפמ"ג] יהיה מותר לעשותו מלמעלה למטה או שמא זו רק קולא לענין עובדין דחול של אהל עראי אבל לא לענין אהל עראי גמור, וכן יש לדקדק קצת מדברי השיטה לר"ן שכתב שיש קולא לדינא בעובדין דחול של אהל יותר מאהל עראי גמור ויתכן שכוונתו להתר של מלמעלה למטה וכן יש לדקדק קצת מהפמ"ג שגם לפי הצד שסוכה היא אהל עראי לא התיר לבנותה אלא ע"י עכו"ם ולא ע"י ישראל מלמעלה למטה, אמנם לגבי כילה מבואר בחזו"א [נב' ז'] שמותר לבנותה מלמעלה למטה וצ"ע.

דוקא כלי שיר, וכ"כ הבאר היטב והפמ"ג והמשנ"ב. את"ד. ולענ"ד שוב אין דבריו מוכרחים כי אפשר דלמרון היה פשוט בסברא לאסור ולמד כן מסתימות הראשונים שלא התירו אלא בכלי שאינו מיוחד לשיר, וגם בכלי שמייוחד לקול יש שהחמירו, ואף דאין דבריהם עיקר כי לשיטתם אזלו דפסקו כר"ח, מ"מ מכיון שמדברי מרן בש"ע מוכח דאסר כלי המיוחד לשירה אין להקל, ומה צריך מקור יותר מדברי מרן, ובפרט שכן כתבו כמה מהאחרונים לדייק כן מדבריו, ובאשר לדברי המג"א ושאר האחרונים שהעתיקו דבריו, לענ"ד איפכא מסתברא דהרי המג"א כתב דהוא הדין בכל דבר שהוא דרך שיר, ורצונו לומר דאל תדייק מדברי מרן שרק בכלי של שיר אסור [בכל אופן] ואילו בכלי שאינו של שיר יהיה מותר אפילו בדרך שיר, דכל כי האי גוונא יש לאסור, אבל לא שביאר דמרן קאי בדבריו בדרך שיר ולכן יש לאסור, וכן המשמעות מדברי המשנ"ב שם שכתב, לאו דוקא בכלי שיר אלא אף ביד "היכא שהוא דרך שמחה ושיר" אסור. ע"כ. וא"ת דמרן איירי דוקא בדרך שיר, א"כ די היה למג"א וכן למשנ"ב לומר דהוא הדין בכלי שאינו של שיר ותו לא דהרי מרן כבר מיירי בדרך שיר, אלא ודאי דמרן לא קאי בדרך שיר ולכן כתבו לבאר המג"א והמשנ"ב דבכלי לא של שיר רק בדרך שיר יש לאסור. ודו"ק. ועיין עוד בתוספת שבת (ס"ק א) דיותר מוכח כן מדבריו, שכתב דאם אינו דרך שיר שרי, ובדבריו קאי דוקא על כלי שאינו מיוחד לשירה, ומשמע דבכלי המיוחד לשירה אסור בכל אופן, ודבריו הם כלשון המג"א ממש וא"כ מוכח כאמור. ע"ש. ודו"ק.

כן אלא גבי כלים שאינם מיוחדים לשיר, ומה שלא כתב כן מפורש זה משום דבכלי המיוחד לשיר לא שייך בו קולות שאינם של שיר ולא בעינן שיעשה איזה ניגון של קצב שיחשב קול של שיר, וגם מש"כ להוכיח כן מדברי הביאור הלכה (ד"ה על הדלת) שכתב כן בשם הרמב"ם בפירוש המשניות, הנה גם שם לא מיירי בכלי של שיר אלא בכלי שמייוחד להקשה על הדלת, אמור מעתה דמש"כ (שם אות ז) דכל האחרונים דאסרו להשמיע קול לא של שיר בכלי המיוחד לשיר זה כי נמשכו אחר דעת הרמ"א, וכולם לא ראו את המהרי"ל במקורו. עכ"ד. לענ"ד נראה דאין זה עניין לדברי הרמ"א, כי הרמ"א אסר כלי המיוחד להשמיע קול ולא כלי המיוחד לשירה, ומוכרחים לומר דמה שהאחרונים החמירו בזה הוא משום דבכלי המיוחד לשירה אסור בכל גווני, ואין הכי נמי שהאחרונים שאסרו כלי המיוחד נמשכו אחר הרמ"א, ולדין יש להקל, ועיין עוד במש"כ שם בנחלת לוי (אות יג) דאף שלשון מרן מוכיחה לאסור וכן כתבו כמה מהאחרונים ומהם ספר תורת שבת (ס"ק א) ספר בני ציון ליכטמן (ס"ק ב) ובשו"ת פסקי עוזיאל (סימן ו ד"ה לפי זה), [א.ה. ויש להוסיף שכן כתב בדעת מרן בשו"ת ציץ אליעזר ח"ג (סימן טו פרק ב-ג)] מ"מ מאחר שלא מצינו שום מקור להאי מילתא לא בגמרא ולא בראשונים ולא בב"י כי כל שחילקו הוא האם הוא דרך שיר או לא, וכיון שברמב"ם וסיעתיה מפורש להיפך על כרחך שלא לכך נתכוון מרן, וכן למדו בו האחרונים וכמבואר במג"א (ס"ק א) דעל דברי מרן שאסר השמעת קול בכלי שיר כתב דהוא הדין בכל דבר שהוא דרך שיר, ולכן כתב על מרן שדבריו לא באו בדיוק ואין כוונתו

העולה מן האמור: מותר להקיש בדלת אף בכלי המיוחד להקשה, והיינו דוקא שלא בדרך שיר, שבדרך שיר אסור אף באגרופו, ומיניה דמותר לשחק **בשבת במשחק המגנטיים** על ידי שזורקם לאויר ועושין רעש, ובכלי המיוחד לניגון יש לאסור אף בהשמעת קול בעלמא שלא בדרך שיר. והנלענ"ד כתבתי. וצור ישראל יצילנו משגיאות ומתורתו יראנו נפלאות. אכ"ר.

תם ונשלם חלק השו"ת

שבת לאל בורא עולם

בריך רחמנא דסייען מריש ועד כען

מגנטים

מותר בשבת לשחק במשחק המגנטים, משום שמניח חלק על חלק ונאחז על ידי המגנט, ואין הוא מתחבר בחוזק כ"לגו".

מותר לשחק במשחק המגנטים

לזיכרון עולם בהיכל ה'
לעילוי נשמת
האשה הצנועה
מירי (מרים) בת רינה סולטנה ע"ה
נלב"ע נר שלישי דחנוכה תשע"ג
ת.נ.צ.ב.ה

הונצח ע"י בני משפחתה

לרפואת מורנו
הגאון הרב רפאל פינחס בן מרים שליט"א
רב בית הכנסת "ישמח לב"

יהי רצון שה' ישלח לו רפואה שלמה ברמ"ח
אבריו ושס"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל
אמן.

מפתחות

אורה חיים

סימן א

בניית בית הכבוד בסמוך לבית הכנסת . . . . . יג

סימן ב

קידוש בבהכ"נ לפני תפילת מוסף . . . . . כא

סימן ג

ביהכ"נ שהרחיבוהו וכעת רוצים להוסיף בית הכסא במקום הישן . . . . . לב

סימן ד

האם היוצא מבידוד חייב בברכת הגומל . . . . . לט

סימן ה

הרואה ברקים באמצעים טכנולוגיים האם חייב בברכות הראיה . . . . . מח

סימן ו

ביזוי אוכלין במתן אוכל לחיות . . . . . נו

סימן ז

בדין סליחות בשעת המנחה איך לנהוג בענין הוידוי . . . . . סז

סימן ח

דין הנחת חמצוץ בשבת על הפלטה . . . . . ע

סימן ט

אם מותר להניח בשבת מרשמלו על הפלטה כדי שימס . . . . . פג

סימן י

בנידון משחק של כתיבה במגנטים בשבת . . . . . פה

סימן יא	בדין: שימוש בטיטולים עם סקוטש בשבת . . . . .
צה	
סימן יב	בהיתר שימוש בסיגריות אלקטרוניות בפסח לצרכי רפואה . . . . .
קט	
סימן יג	בדין: מכירת חמץ בלא קניין ובלא חתימה באופן אלקטרוני כגון מייל או טלפון וכדו' . . . . .
קכד	
סימן יד	עשיית מלאכה בצינעא ביום טוב שני בחו"ל . . . . .
קלא	
סימן טו	תספורת בשער הלחיים בספירת העומר . . . . .
קלט	
סימן טז	אם מותר להזמין גוי הנמצא בתהליכי גיור ביו"ט לסעודתו . . . . .
קמוג	
סימן יז	בדין: סליחות בשעת המנחה לפנייה או לאחריה . . . . .
קנב	
סימן יח	בדין: תספורת בער"ה או ערב סוכות . . . . .
קנה	
סימן יט	בדין: אכילה בסוכה שאינו שלו . . . . .
קנט	
סימן כ	אם מותר להתפלל עם תחפושת בפורים . . . . .
קסב	
סימן כא	הוצאת שם רע לשם שמים . . . . .
קסח	

יורה דעה

סימן כב	הנאה מבשר בחלב בדבר של לימוד . . . . .
קעה	
סימן כג	בדין: ניצוק חיבור בעירוני לענין בשר בחלב . . . . .
קפא	

סימן י

בנידון משחק של כתיבה במוגנטים בשבת

הנושאים הנידונים: כתיבה שאינה מתקיימת - גדר דבר המתקיים - אותיות הכתובות על חוד דפי הספר - דין מדחום שנכתבות עליו אותיות ע"י החום - אכילת אותיות שעל העוגה - המקרב אותיות זה לזה - צירוף נקודות בצורת אותיות - אם יש הבדל בין גט לשבת לגבי כתיבת נקודות

שאלה

כבוד אברך היקר והנעלה שוקד באהלה של תורה הרב י. ב. הי"ו

לשאלתך אודות משחק ילדים, והוא לוח מחורר, ובתוכו עיגולי מתכת, וע"י עט מיוחד העשוי מוגנט שנותנים מעליהם, מתרוממים העיגולים לתוך החורים, וע"י כך יכול לכתוב כרצונו מילים או ציורים, ובאפשרותו אח"כ ע"י העברת היד ע"ג העיגולים למחוק את הציורים ולכתוב מחדש וחוזר חלילה, ורצונך לדעת אם יש במשחק זה משום איסור כותב בשבת.

תשובה

כתיבה שאינה מתקיימת

במתני' (שבת דף קג ע"א): הכותב שתי אותיות, בין בימינו בין בשמאלו, בין משם אחד בין משתי שמות, בין משתי סמניות, בכל לשון - חייב. אמר רבי יוסי לא חייבו שתי אותיות אלא משום רושם, שכך כותבין על קרשי המשכן, לידע איזו בן זוגו. ופרש"י: בכל לשון - של כל כתבים,

וגופן של כל אומה ואומה. משום רושם - סימן, שהיו עושים בקרשי המשכן, מפני שמפרקין אותו, ולכשיקימוהו לא יחלפו סדר הקרשים, ואתא ר' יוסי למימר דאפילו לא כתב, אלא רשם שני רשימות בעלמא לסימן - חייב. ולקמן (דף קד ע"ב) במשנה: כתב בדיו, בסם, בסיקרא, בקומוס, ובקנקנתום, ובכל דבר שהוא רושם, על שני כותלי זווית, ועל שני

יכול לעמוד למשך זמן רב ורק משום שהוא מפרק לכן אי"ז מתקיים אבל הכתב מעצמו מתקיים. והרי לך לשונו הנוגע לענייננו דמי שכותב ודעתו למחוק הר"ז חייב: אבל אם כתב על דבר המתקיים, אלא דעתו שלא לקיימו, כגון כותב בשבת בסוף היום, ודעתו לשרוף את הכתב במוצאי שבת חייב, וא"כ הכותב על העווגה בשבת חייב.

לנצח ורק האדם הוא שמחליט האם לפרקו, ופעמים שזה נשאר כך אפי' עד לאחר השבת ולדעת הרמב"ם לעיל כתיבה לשבת אחת מיקרי כתב המתקיים. ואדרבא גם הרמ"א התיר רק לרשום באויר ותו לא מידי. ולא דמי למש"כ החזו"א לגבי עוגה המעלה ירוקה דזה נחשב כתב שאינו מתקיים משום דבעווגה מעצמה תעלה ירוקה, אבל כאן מעצמו

הדינים העולים: א. כתיבה שמצד עצמה יכולה להתקיים וכוונתו למחקה לאחר שעה הר"ז חייב. ב. נחלקו האחרונים בדין הכותב על חודי הדפים אם מותר לפתוח ולסגור בשבת. ג. מרן זיע"א התיר אותיות הנכתבות על ידי חום האדם לשעה לצורך חולה. ד. מחלוקת האחרונים אם עוגה נחשבת דבר המתקיים. ה. המקרב אותיות זו לזו פטור. ו. המחבר חלקים לאות אפילו ע"י מגנט הוה ככותב. ז. המנקד נקודות בצורת אות בגט אי"ז כתיבה ובשבת פטור. ח. המשלים את האותיות זו לזו בגט הוא מחלוקת ובשבת חייב. ט. השופך סוכריות על עוגה בצורת אות באופן שהן נדבקות זו לזו חייב. י. יש להחמיר ולא לשחק במשחק מגנטים כשהנקודות מחוברות זה לזה, אבל אם אינן מחוברות ודאי מותר דלא גריעא מנקודות בדיו ע"ג נייר.

סימן יא

בדין: שימוש בטיטולים עם סקוטש בשבת

הנושאים הנידונים: בסתירת השו"ע בתפירה במקום שאינו עומד להתקיים - עשיית כלי העומד לזורקו אם יש בזה חיוב משום מתקן מנא - תפירה וקשירה ע"מ לזרקו כך - מתקן מנא בכלי העשוי לפעם אחת - הדין בטיטול לפי האמור לעיל - עשיית כלי בעת השימוש אם אסור משום מתקן מנא - חיבור ע"י סקוטש האם חשוב כתפירה - לסגור סקוטש שיעמוד כך לעולם - אם דומה לקושר או לתופר - לסגור הסקוצ' על הטיטול לאחר השימוש

שאלה:

הנה ידוע שיש מחמירין שלא להשתמש בשבת בטיטולים חד פעמיים לתינוקות (והוא שאחר שימושו נזרק לפח), שנפתחים ונסגרים ע"י הדבקה, ויש שכתבו שלכתחילה ראוי לפתוח ולסגור זאת מע"ש, כדי שלא יהא בו תולדת תופר, והיא ההדבקה. ויש לדון במה שהמציאו חברות הטיטולים, שהסגירה והפתיחה של הטיטול נעשים ע"י סקוטש מיוחד, שהוא כעין לולאות וקרסים הנכנסים זה בזה, ואין בו הדבקה כלל. האם ע"י כך אין את החששות דלעיל, ושרי להשתמש ללא כל חשש, או שאפ"ה עדיין ראוי להחמיר?

תשובה:

תופר ביאר בביה"ל (ד"ה "הרי זה"), שתופר עניינו שלוקח שני דברים אחדים ומדבק אותם לאחד, וכ"ה ע"י הדיבוק. ע"כ. נמצא דדיבוק ניירות הוי איסור דאורייתא. ובמרכבת המשנה (חעלמא - פ"י הל' יא) הטיב לבאר זאת, דתופר הוא חיבור שני דברים נפרדים ע"י גוף שלישי שהוא

כתב הרמב"ם (הל' שבת פ"י הי"א):
 "המדבק ניירות או עורות בקולן של סופרים וכיוצא בו הרי זה תולדת תופר וחייב, וכן המפרק ניירות דבוקין או עורות דבוקין ולא נתכוין לקלקל בלבד, הרי זה תולדת קורע וחייב". עכ"ל.
 והביאו הש"ע (סי' שמ ס"ד). ובגדר מלאכת

הביא החולקים כמי הכריע • אפיה אחר אפיה מותר לכו"ע • אם יש בזה משום מכה בפטיש • אם במכה בפטיש באוכלין יש להתיר דהרי הוא ספק דאורייתא • יש לומר דאין זה ספק דאורייתא אלא ספק דרבנן • קושיות הביאור הלכה על הסוברים דאיכא איסור מכה בפטיש באוכלין • ביאור קושיות הביאור הלכה על פי יסודו של הבית מאיר שאין איסור מכה בפטיש באוכלין רק מדרבנן • העיקר שיש להתיר לעשות מלחם צנימים בשבת - אין לחוש בענייננו לדברי החזו"א והט"ז ומהר"י פראג"י • טעמו של הא"ר הוא מצד בישול אחר בישול או מצד מחזי כמבשל וא"כ אין לחוש לזה • מלשון הא"ר לא משמע כביאור השעה"צ שהוא משום מחזי • איך יתכן לבאר דברי הא"ר שהוא משום מחזי כמבשל והרי אוסר גם מלח שהוא תבלין ובוה אין מחזי • למעשה מאחר והמאמר מרדכי דוחה דעה זו אין לחוש לה והמחמיר תבא עליו ברכה • הכרעת מרן שליט"א דהמחמיר תבא עליו ברכה גם בלחם ועשאו צנימים • דעת האור לציון • מה דפשיט"ל להאור לציון בדעת מרן לא ברירא כ"כ • רבים הסוברים לדעת מרן צריך לחוש לדעת הרא"מ • הכרעת מרן להקל בזה • בנידו"ד גם האור לציון מודה.

סימן ט

אם מותר להניח בשבת מרשמלו על הפלטה כדי שימס

יש לדון אם יש בזה משום בישול אחר אפיה • דעות הסוברים דאין בזה איסור משום בישול אחר בישול או אפיה • יש בזה משום בישול אחר בישול או אפיה אפילו בדבר לח • בסתירה בין שו"ע הרב לסידור הרב איך נקטינן שהיתה דעתו • אם האור לציון מודה גם במרשמלו או דס"ל דבוה אין להתיר • למעשה יש להתיר וצריך זהירות הרבה.

סימן י

בנידון משחק של כתיבה במגנטים בשבת

הכותב חייב • הרושם חייב • צריך לכתוב בכתב המתקיים • כתיבה בכל לשון ובכל כתב - צריך לכתוב על דבר המתקיים • בכל מלאכת שבת צריך שיהיה על דבר המתקיים • מותר לרשום בצפורן כי אי"ז דבר המתקיים • לא יכתוב באצבע על משקין או שלחן רק באויר • אף שאין חייב בכותב בדבר שאין מתקיים אבל הוא אסור מדרבנן - גדר דבר המתקיים שהוא מתקיים קצת • הכותב בעפרון חייב • דין הכותב על העלים - אוכלין חשיבי דבר המתקיים • אין צריך להתקיים לעולם אלא קצת • אותיות הכתובות על חוד דפי הספר לדעת הרמ"א מותר • הלבוש חולק על הרמ"א ואוסר • גם מי שאינו מתכוון כלל לכתיבה אסור • החו"י והכנה"ג הכריעו להיתר • אם היה רואה הלבוש דברי הרמ"א רבו היה חוזר בו • דעת המשנ"ב למעשה להחמיר שלא לפתוח כשיש לו ספר אחר • דין מדחום שנכתבות עליו אותיות או ספרות ע"י החום • אי"צ שיהיה צריך לקיים אלא שהמציאות לכתוב על דבר המתקיים • עוגה לא חשיבה דבר המתקיים • הנידונים בנוגע לנידו"ד • המקרב אותיות זה לזה פטור • המקרב אותיות זה לזה ע"י חיבור חייב •

לקרב שתי חלק אותיות זה לזה הוה חיבור • דין המנקד נקודות בצורת אות ודין המחברן - דין המחבר נקודות במגנט • למה לא הביא הרמב"ם דין זה • בש"ס שלנו חולקים על הירושלמי • דעת הראשונים דדברי הירושלמי הם להלכה ולמעשה • אם יש הבדל בין גט לשבת לגבי כתיבת נקודות • אבעיא בירושלמי לגבי שבת • בירושלמי האבעיא לגבי שופך - הקרבן העדה כתב מפורש דהאבעיא לגבי שופך • בתוספתא הכותב נקודות פטור והמשלים חייב • כתיבת נקודות אינה כלום • דין סוכריות ע"ג עוגה אם יש עליה קרם ואם אין עליה קרם • דין משחק מגנטים לפי זה • הגם שדרך המשחק במגנטים היא רק לשעה בכל אופן אסור.

סימן יא

בדין: שימוש בטיטולים עם סקוטש בשבת

ההבדל בין תופר לקושר לדעת הביה"ל והמרכבת המשנה • ההבדל בין קושר לתופר לדעת הערוה"ש • ההבדל בין קושר לתופר לדעת הגר"א וייס שליט"א • יש להתיר לכו"ע משום שאין זו מלאכה המתקיימת • סתירה בדברי מרן אם מותר תפירה במקום שאינו עומד להתקיים • יש לחלק שקורע יותר קל שהוא רק מדרבנן לכן מקיל בזה מרן • דחיית מרן זיע"א דמבואר דמותר אף בדאורייתא • ישוב אחר לסתירה • מסקנת הדין אליבא דמש"כ מרן בחזו"ע • ישוב הסתירה ע"פ דברי המג"א והנפק"מ להלכה עפ"ז • עשיית כלי העומד לזרוק, יש בזה חיוב משום מתקן מנא • ראייה לדעת האול"צ מקיסם • ראייה נוספת משבירת החרס וחתכת הנייר • וכ"ה ג"כ דעת החי"א • דעת הגרשז"א דאם הוא עומד לזריקה אין לו כלל שם כלי • צ"ע מ"ש עשיית מזרק בשבת שמותרת כי אין זה כלי, לקידוש על כוס ח"פ שמותרת כי זה נחשב לכלי • דעת הצי"א דאי"ז דרך בנין • אם יש לחלק בין מדביק ע"מ לקיים לעולם כשעומד לזרקו • בבבוק מותר לסגור • ראייה מהגמ' שמתקן מנה לכלי העשוי לפעם אחת אין בו איסור • דין מחודש הנמצא בדברי אחד הראשונים ולא הזכירוהו האחרים ש"מ פליגי עליה • נייר וחרס עומדים לזמן מרובה • החילוק בין מזרק לקיסם • הדין לפ"ז בטיטול • התנאים להתיר מתקן מנא לצורך חד פעמי • פתילה אינה עשויה לשימוש ח"פ • הטעמים להתיר בטיטול • הטיטול הוא כסיגריה • זה תיקון מלבוש ולא תיקון מנא כי זה דרך לבישה • בזמנינו שניתן לפתוח ולסגור לפעמים רבות מותר לכו"ע • חיבור ע"י סקוטש אינו חשוב כתפירה אלא כסגירת לולאה • האם יתכן להתיר סקוטש אף שאי"ז דומה כ"כ ללולאות וקרסים • יש להתיר להשתמש בסקוטש אפילו בסוג בגד שיתכן להיות בו נמלך לסגרו לעולם • אם יש להקל לדעת הגר"נ קרליין שבמתקיים לעולם יש לאסור בסקוטש • אם דומה לקושר או לתופר • האם מותר להשתמש בהדבקת סקוטש ע"מ שיהיה מודבק לצמיתות • אם יש ראייה משעיר המשתלח.

סעודת שבת במקום שאין 'גנרטור'

שאלה: בחור ישיבה הוזמן לסעודת שבת אצל אחיו שאין לו גנרטור, מה יעשה?

תשובה: יאכל בישיבה.

שאלת המשך: בישיבה אין סעודות בש"ק?

תשובה: שיאכל אצל אחר שיש לו גנרטור. ואם אין לו אצל מי לאכול [ניתכן והיה מדובר שיש לו, אבל קשה לו], בלילה יכול לאכול אצל אחיו, ורק בתחילת הלילה, כי אז עדיין אין עושים מלאכה בחברת חשמל, ולכן יזרז את אחיו להתפלל מוקדם. אבל ביום השבת לא כדאי לאכול אצלו.

לחמם שוקלד לח (sufle) בשבת

שאלה: אודות מאכל שמוגש ל'מנה אחרונה' שאינו מבושל כל צרכו, ויש בו שוקלד לח. ובדוקא אין מבשלים אותו כל צרכו, כי כך הוא יותר טעים, ואוכלים אותו כשהוא חם, האם מותר בשבת לחממו, כיון דכך אוכלים אותו הרי הוא נחשב כבר מבושל כל צרכו?

תשובה: אפילו אם אין אתה רוצה לבשלו כל צרכו, אינו נקרא שהוא מבושל, ולכן אסור בשבת, אבל מותר לחממו קצת, אבל זה סכנה כי יכול לבא בנקל לידי בישול.

קניית מכשיר diabetic לשבת

שאלה: יש מכשיר היום בעבור אנשים שהם diabetic שאינו עושה חבורה, והוא במקום בדיקת דם, האם יש להקפיד לקנותו כדי להשתמש בו בשבת?

תשובה: חיוב גמור לקנותו, שעל ידי זה הוא פחות מחלל את השבת.

תרופה בשבת

שאלה: אחד שצריך ליקח אנטיביוטיקה בשבת [באופן שיפסיד אם לא יקח בשבת], האם חייב ליקח בערב שבת [מה שצריך לקחת בלילה שבת], או דילמא כיון דהותרה הותרה, ויכול לכתחילה ליקח בלילה שבת.

תשובה: אם זה לא יזיק, ראוי שיקח בערב שבת.

שאלה: אדם שבנו הקטן יש לו אגזמה, וצריך למרוח לו משחה בשבת, האם יש לאסור מחמת רפואה **בשבת?**

תשובה: כל דבר רפואה מותר בשביל קטן שהוא נקרא חולה עד גיל 7-8. [והרב"צ קוק אמר, שהגרי"ש אלישיב סבר, שכן הוא עד גיל בר מצוה].

משחק מגנטים בשבת

שאלה: יש היום **משחק מגנטים**, שיש בו הרבה כדורים ובהם ברזל, ועל ידי פעולה אחת [עם כלי ברזל אחר], אפשר לכתוב עמהם אותיות וכיו"ב, ועל ידי פעולה אחרת יכול לבטל את כל מה שכתב וצייר, האם מותר לשחק בזה בשבת, האם יש בזה משום מלאכת כותב?

תשובה: לעשות אותיות וציורים אסור, אבל סתם לשחק עם זה מותר.

ברכת לישיב בסוכה

שאלה: איתא בשו"ע שכדי לברך ברכת 'לישיב בסוכה' צריך שיישב אח"כ בסוכה, ויש לדון כמה זמן צריך לישיב?

תשובה: חצי שעה, ששיעור ישיבה הוא חצי שעה.

שיב	השחלת שרוכים בנעליים ישנות.....
שיב	השחלת שרוך בבגד .....
שיג	ניפוח אויר בבלון .....
שיג	ניפוח אויר בגלגל ים.....
שיג	מחרוזת פנינים שהתפרקה.....
שיד	מחרוזת חרוזים של ילדים.....
שיד	החלפת מיכל מים מינרליים במתקן .....
שיד	מכסה הביוב בבית.....
שטו	הנחת קרש על שלולית בחצרו .....
שטו	פריסת טלית על חתן בראשית.....
שטו	פתיחת מטריה בשבת .....
שטז	מחיצה המתרת .....
שטז	מחיצה סביב מיטת חולה.....
שטז	לומר לנכרי להעמיד מחיצה המתרת .....
שיז	ביטול מחיצה המתרת .....
שיז	מחיצה ב"שבע ברכות".....
שיח	פריסת רשת על לול תרנגולים.....
שיח	לכסות חבית .....
שיח	משחקי פזל.....
שיט	משחקי מגנטים .....
שיט	משחק בארגז חול .....
שכ	לחבר מגנטים בשבת .....
שכ	סיליקון בחלון .....
שכ	לפזר חול על שמן ברשות הרבים .....
שכא	לפזר חול על רצפת בית הכנסת .....
שכא	פריסת ניילון על הסכך .....
שכב	סגירת גגון שיש בו צירים בשבת .....
שכב	סגירת גגון שאין בו צירים בשבת .....
שכב	להחזיר דופן שלישי בסוכה .....
שכג	לכוון שעון שמתמלא ע"י קפיץ - בלי בטריות .....
שכג	שעון מעורר .....
שכג	כיבוי שעון מעורר.....
שכד	מכונית המופעלת ע"י קפיץ.....
שכד	אהל מספרים .....
שכה	הכשר סוכה ע"י סגירת דלת.....
שכה	אבזם של חגורה .....
שכה	בובה שהתפרקה .....
שכו	אזיקונים .....
שכו	חיבור דפנות הסוכה באזיקונים .....

תשובה: מותר לחבר פאזל בשבת, ואין בזה משום איסור בונה.⁴⁶²

משחקי מגנטים

פנ. שאלה: האם מותר לשחק במשחקי מגנט בשבת, שמחברים ללוח ברזל, או לא, משום דהוי בונה.

תשובה: מותר לשחק במשחקי מגנט בשבת, ואין בזה משום איסור בונה.⁴⁶³

משחק בארגז חול

פנ. שאלה: האם צריך למחות בבנו שמשחק בארגז חול בשבת, והאם יש במשחק זה משום איסור בונה.

תשובה: משחקי הילדים ברובם אין בהם משום בונה, כי אינם דרך בניה, ועשויים להתפרק בכל עת, וכפרט בארגז

חול.⁴⁶⁴

ביאור הלכה

462. וטעם בדבר דאינו עומד לזמן מרובה, והוא מיועד לחברו ולפרקו בכל עת, אמנם אם בונה אותו לזמן מרובה, כגון למסגרו בתמונה, אסור לחברו בשבת משום בונה.

463. וטעם הדבר כי משחקי מגנט אינם מיועדים לזמן מרובה, כי לאחר סיום המשחק מפרקים אותם, וגם אין דרך לבנות במגנט, ולכן אין בהם איסור בונה.

464. אמנם לענין המחאה בילדים שמשחקים בארגז חול, צריכים לייחד לזה מקום בפני עצמו, וטעם הדבר דחכמת אדם תאיר פניו, וצריך האב לראות להאהיב על בנו את יום השבת שמעצמו יחפש להתעסק בדברי קודש ולא בדברי חולין, כי על פי הרוב אין הילד מבין את מחאת אביו, ומביא רק להיפך הדבר, אך הילדים שלא הגיעו לגיל חינוך, בודאי אין למחות בהם, ובהגיעם לגיל חינוך יראה למשוך את

לעילוי נשמת

אבי מורי
הר"ר זאב ב"ר משה יהודא ז"ל
נלב"ע א' אדר ב' תשס"ג

אמי מורתי
מרת גיטל בת הרב שלמה יצחק הכהן שיינפלד ע"ה
נלב"ע י"ט אב תשס"ז

* * *

חמיו ר' דב ב"ר חיים שמואל רייכר ז"ל
זוג' מרת שרה רבקה בת ר' אברהם צבי ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת בנם וחתנם
ידידינו היקר והנעלה
ר' משה יהודה אנגל הי"ו
נכד הרה"ק ר' שמעלקא מסעליש זיע"א

יה"ר שיוכה לבריאות נחת ושמחות דקדושה מכל יו"ח הי"ו
ושפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו מתוך בריאות ונחת

שגם אוהל המיטלטל בכלל אוהל ואינו דומה לבגד מכיון שיש גובה טפח אויר בחללו.

השירע"ם שלנו הוא אוהל מקופל ומוכן ועומד לפתיחה ולסגירה והיה אפשר להתיר משום דדומה לחופה הנ"ל (עי' ביה"ל ס"ח ד"ה טפח, וזה לא שייך בשירע"ם שלנו). אבל למעשה תיקנו רבותינו לאסור לילך עם מטריה בשבת אפילו אם היא פתוחה מבעוד יום, שענין זה היה פרוץ בדור של המשכילים, וזו היתה הפירצה הראשונה שעשו בריש גלי, לכן קמו גדולי אותה הדור ותיקנו תקנה לדורות שלא להשתמש עם כלי זה בשבת, משום עובדין דחול ומראית עין וגורם פירצה (פפכ"ח שם הע' ל). וכתב החזון איש (סק"י) כי הדבר מסור לחכמים לגדור גדר במקום הפירצה, וזה יותר חמור מאיסור פרטי ליחיד כי זה גדר לעם כולו ולדורות (וכבר מצינו כן בגמ' קלט. בדרכ מנשיא).

גגון עגלת תינוק

עגלת תינוק שיש לה גגון המתקפל מותר לפתחו בשבת גם אם היה מקופל מערב שבת לפי שהוא מחובר בצירים (ככסא טרסקל בס"ה וס"י תרכו ס"ג ע"י חזו"א שם סק"ו מנח"י ח"י ס"י כו, ובשו"ת אג"מ ס"י קה אות ד כתב דנוהגים להחמיר).

יש אומרים שלאחר שנפתח הגגון כשיעור טפח מותר לפרוס ניילון הכיסוי לגשם כהמשך לגגון, דכל גג שהיה פרוס טפח מערב שבת מותר להוסיף עליו בשבת, ואף זה שהיה מוכן ועומד לפתוח מערב שבת הרי זה כפתוח ועומד (אבל יש ליזהר להתחיל לפרוס הכיסוי מצד הגגון ולא מצד השני, וגם שיהא מכוון ממש כנגד הגגון, כמבואר בחזו"א שם סק"ח וי). **ויש מחמירים** דדוקא אם היה הגגון פתוח מערב שבת כשיעור טפח מותר להוסיף הכיסוי, אבל

אם נפתח בשבת אסור. ודעת הגרשז"א ז"ל והגר"י פ"י פ"א להקל בזה (שש"כ פכ"ד הי"ג מאוה"ש ח"ד) **ובשבט הלוי** (ח"ג ס"י נד) החמיר. ונראה דבמילתא דרבנן שומעין להקל (עי' משנ"ב סק"ג ושועה"ר ס"ח דמותר להוסיף על חוטי לבוד שנפרס בשבת, ואף דהחזו"א סק"ח החמיר, י"ל דעביד וקאי עדיף דהוי כנפרס כבר ולא נעשה אוהל חדש בשבת כלל ע"י משיבת נפש למהרא"ל צינץ ח"א ס"י ז).

הרוצה לצאת כל השיטות, ימלא העגלה בחפצים או בשמיכה עבה עד שלא ישאר חלל אויר פנוי כשיעור טפח ביניהם ולכיסוי, דבמקום שאין חלל אויר כשיעור טפח אין איסור אוהל עראי דחשוב כלבישת בגד ולא כעשיית אוהל, ולאחר שהרכיבו הניילון אפשר להסיר החפצים מבפנים (בשו"ע ס"ג מובא ההיתר על כיסוי כלים, וע"ע מש"ז סק"א).

נראה שאם לא נפתח הגגון אין להפוך העגלה על הצד ולהרכיב הניילון בתור מחיצה, ואחר כך להעמיד שוב העגלה ונמצא המחיצה נעשה כגג, דתחילת עשייתו והרכבתו לשם גג ואוהל כשיעמיד העגלה (כ"מ מהא דסייאנא בסי' שא ס"מ דאין היתר להתכופף וללבוש הכובע כמחיצה).

מוחזק בידי אדם

אוהל המוחזק בידי אדם ואינו מונח על עמוד או מחיצה אין בו איסור כלל, גם אם מחזיקו לאוהל ולהגן (בית מאיר ותהל"ד סק"ט מהא **דשבט מג**). על כן **משחק מגנטים** שהילדים מעמידים בו אוהלים אין בו איסור שאינו עומד כלל והוא נסתר בכמה רגעים. וכל שכן שאין איסור לשחק במשחק קשים להעמיד בו אוהלים, שאין אומרים לבוד להחמיר ואי אפשר להשתמש בו לצניעות ולפרטיות (עי' גליון רעק"א ס"ב).

שח, לא טלטול עוף קפוא בשביל כוויה	יב, עו
שח, לב טלטול דג בשבת	ו, רד עמוד 562
שח הוצאת דג מת בשבת מאקווריום, גדר הפסד מרובה	ז, נז. י, קנה עמוד 443
שח, לב טלטול דג סלומון חי	יט, סט
שח, לד אסיפת גללים של כלב בשבת	י, לד
שח, לד הרמת צואת כלב ברשות הרבים בשבת	יז, סב
שח, לד הרמת פגר יונה	טז, סג
שח, לד הנחת בקבוקים בפח מיחזור בשבת	י, לה
שח, מ משחק ילדים עם ארנבת בשבת	יב, עח
שח, מ חילוץ קיפורד בשבת שנתקע תחת גדר	יב, עא
שח, מה כדורגל בשבת	ד, י
שח, נ לימוד וחזרה על קורס מד"א ופרמדיקים בשבת	יב, עד. יג, רכט עמוד 572
שח סביבון בשבת	ח, רפח. יב, רכו עמוד 519
שח ספינר בשבת	יג, סב
שח משחק בגרעין משמש בשבת	ח, רפט
שח סידור מגנטים על מקרר בשבת	יד, צ. טו, רל עמוד 609
שח ריקוד עם ספר תורה פסול בשמחת תורה	ט, מו
שט, ד כסא עם חנוכיה בשבת	ז, נח. ט, קע עמוד 499
שט שימוש בשבת במראה הנמצאת בכלי עם סומק	יז, סג
שי טלטול תיק ובו האסור והמותר ביום טוב	ט, מז
שי שבב על ספר תורה למניעת גניבות, ודינו בשבת	יט, רט
שי כיס של מעיל ששכחו בתוכו שטר של כסף	ד, יב
שי פתיחת ארון מטבח הסגור היטב, לצורך אכילת חמץ	ט, סג
שי פתיחת מקרר ומקפיא כשיש בדלתם מוקצה	יח, מט
שי הורדת מים בניאגרה בשבת כשמחובר לצינור המזגן	ז, מט. יד, רלז עמוד 529
שי מים היוצאים מהמזגן בשבת	ז, מט
שיא, ב טלטול אבנים ומת בשבת	ה, נא, ו
שיב שימוש באסלה אוטומטית במקרה חירום בשבת	יא, מח
שיג סתימת חור מנעול בית הכסא	יט, עא
שיג מתלה וואקום בשבת	ז, נט
שיג הסרת עגיל מהאוזן בשבת והחזרתו	ט, מח
שיג הברגת ראש מטאטא למקל בשבת	טז, צג
שיג הברגת סטנדר והנמכתו בשבת	טז, צג 1
שיג לשמן צילנדר בשבת	יט, עב
שיג, ו משחק סברס בשבת	ד, יג
שיג, ו משחק לגו בשבת	ד, יג
שיג, ו פתיחת לול בשבת	א, סה, ה
שיג הגבהת כסא משרדי בשבת	יג, פז, א
שיג החזרת כתר שן שנפלה בשבת	טו, עא
שיג משחק בחול קינטי בשבת	יא, מט
שיד ניתוק אזעקה בשבת	ג, קה
שיד, א תרי דרבנן בשבת	ג, קה, ו

אליבא דהלכתא

דיגלונים העשויים לסמן בהם מקום בספר (וכן פתקאות לרישום תזכורות והודעות וכדו') **ויש בהם פס דבק להדבקתן הזמנית** (והן נפרדות בנקל ממקום הדבקתן בלי לגרום לקריעת הנייר) - מותר להדביקן לזמן קצר ולהפרידן, בתנאי שכבר נתלשו מן הדפדפת שלהן לפני שבת (שש"כ פרק כ"ח סעיף ח').

מגנט, משחק מגנטיים וכדו' - כתב בספר ארחות שבת (פרק ח' סעיף י"ג) בפשיטות שמותר להצמיד מגנט למקרר כדי להעמיד ניירות וכדו' תחתיו, וכמו כן פשוט שמותר לשחק במשחק המגנטיים, דהוי כח המשיכה בלבד ולא תופר. אולם כתב בשש"כ (פרק כ"ג סעיף מ"ו) שאם מצמיד המגנט ודעתו להשאירו למשך זמן ממושך יש מקום להחמיר (לחשוש לדעת החזו"א סימן נ"ב ס"ק י"ג, שאסור משום 'בונה', שסובר שכל דבר שמוסיפים על הבנין אסור), ודוקא אם מצמידו לבנין או מ' סאה כגון מקרר או דלת הבית וכדו' צ"ד.

ואקום - כתב בשש"כ (פרק י"א סעיף מ"ב) שמותר להצמיד צלחת תינוק לשולחן על ידי ואקום כדי שהתינוק לא ישפוך את המאכל, כיון שהוא עומד לפרקה מיד אחרי ארוחת התינוק (ומדמה אותו למ"ב סימן שי"ז ס"ק כ"א, שאם מתיר באותו היום מותר לכו"ע). ולפי דבריו אסור להצמיד דבר לזמן ממושך כגון מתלה שמתחבר על ידי ואקום לקיר וכדו', משום תופר צ"ה (ועיין בסימן שי"ג סעיף ד' באליבא דהלכתא).

סגירת בגד על ידי כפתורים, תיק-תק, סקוטש, סגירת רוכסן (ריץ-ריץ'), (וכן לעטוף אוכל וכדו' בניילון נצמד) - מותר, ואין בו משום תופר, כיון שצורתו של הכפתור מוכיחה עליו 'שהוא מיועד לפתיחה וסגירה', לא נחשב כמאוחד אלא כחלקים נפרדים, וכמו דלת שמותר לפתוח ולסגור (שש"כ פרק ט"ו סעיף פ"ד, ארחות שבת פרק י"א סעיף ז', ח') צ"ה, (וסגירת רוכסן וכדו' לזמן מרובה, כגון הביטנה של מעיל חורף - עיין בסימן שי"ז סעיף באליבא דהלכתא, שנחלקו בזה האחרונים).

כפתור שנתרופפה תפירתו ועדיין הוא תלוי בבגד - אסור למתוח את התפירה על מנת להדק את הכפתור, דהוי כמותח את החוט כנ"ל (שש"כ פרק ט"ו סעיף ע"א, חוט שני, תופר פרק י"ז סק"א), וללפף את החוט התולה סביב אחיזת הכפתור יש לדון בזה, ונכון להימנע מכך (פס"ת אות כ"ג).

תפירה הנעשית בגוף האדם (כגון תפירה שעושים בעת ניתוח או בחתך של פצע): **א. לתשובות והנהגות** (ח"ג סימן ק"ג), **ושו"ת ויען דוד** (ח"ג סימן כ"ו) - **אין בו איסור דאורייתא** (ולכן כאשר רוצים להוסיף תפירות ליופי - צדדו להתיר גם על ידי יהודי, עיין סימן שכ"ח סעיף ב' באליבא דהלכתא) (אך צריך להיזהר כי תפירת חתכים כרוך בעוד מלאכות, כגון לחתוך החוט וכדו'). **ב. לדעת הגרש"ז אויערבאך** (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סימן ל"ה, ספר נשמת אברהם ח"ה סימן ש"מ סק"ב) **יש איסור דאורייתא גם בעצם התפירה על גוף האדם, ולכן אם אין סכנה בדבר אין להקל בזה,** (ובחוט שני ח"א פ"ז סוף סק"ב הסתפק בזה, ועיין שו"ת שבט הלוי ח"ט סימן ע"ד), (ובענין תפירת חוטים רפואיים הנמסים מאליהם - עיין סימן שי"ז סעיף ז' באליבא דהלכתא).

מילואי שמעתתא

צה. ולדעת החזו"א (סימן נ"ב ס"ק י"ג) אסור משום 'בונה', שסובר שכל דבר שמוסיפים על הבנין אסור.

צו. וגם לא הוי כקשר, דדבר קל הוא להכניס הוי כעניבה שמותר (שו"ת אג"מ חלק ב' סימן פ"ד).

שמותר לטלטל ליטול את הקוץ 'והוא הדין שמותר לתחוב בה את המלבושים בעת הדחק' עכ"ל.

צד. ולהצמיד חלקי אותיות וציורים מגנטיים ללוח המיוחד לכך או על דלת המקרר, נתבאר לעיל בסעיף ד' באליבא דהלכתא שאסור משום 'כותב'.